

TRANSPARENSI SEBAGAI PAKET PENGAJARAN : KAJIAN
TERHADAP KESESUAIAN PENGGUNAAN PANDUAN RINGKAS
DI JABATAN KEJURUTERAAN ELEKTRIK POLITEKNIK
JOHOR BAHRU

JULIA BINTI MARJUKI

KOLEJ UNIVERSITI TEKNOLOGI TUN HUSSEIN ONN

PERPUSTAKAAN KUI TTHO

3 0000 00079358 2

KOLEJ UNIVERSITI TEKNOLOGI TUN HUSSEIN ONN

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS*

JUDUL: TRANSPARENSI SEBAGAI PAKEJ PENGAJARAN : KAJIAN TERHADAP KESUALAAN
PENGUNAAN PANDUAN RINGKAS DI JABATAN KEJURUTERAAN ELEKTRIK
POLITEKNIK JOHOR BAHRU.

SESI PENGAJIAN: 2002/2003

Saya JULIA BINTI MARUKI
(HURUF BESAR)

mengaku membenarkan tesis (PSM/ Sarjana/ Doktor Falsafah)* ini disimpan di Perpustakaan Kolej Universiti Tun Hussein Onn dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis adalah hakmilik Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn
2. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salina tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi
4. **Sila tandakan (✓)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

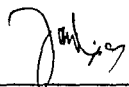

TERHAD

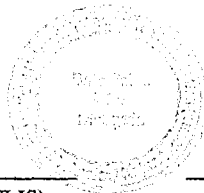
(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

(TANDATANGAN PENULIS)

Disahkan oleh

(TANDATANGAN PENYELIA)

Alamat Tetap:

86-A KAMPUNG SEMERAH,
83600 SEMERAH,
BATU PAHAT,
JOHOR

PN. HALIZAH BINTI AWANG

Nama Penyelia

Tarikh: 4 September, 2002

Tarikh: 4 September, 2002

CATATAN:

- * Potong yang tidak berkenaan.
- ** Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT atau TERHAD.
- * Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara penyelidikan, atau disertasi bagi pengajian secara kerja kursus dan penyelidikan, atau Laporan Projek Sarjana Muda (PSM)

TRANSPARENSI SEBAGAI PAKEJ PENGAJARAN :
KAJIAN TERHADAP KESESUAIAN PENGGUNAAN PANDUAN RINGKAS DI
JABATAN KEJURUTERAAN ELEKTRIK POLITEKNIK JOHOR BAHRU

JULIA BINTI MARJUKI

Kajian kes ini dikemukakan sebagai memenuhi syarat
Penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik Dan Vokasional

Jabatan Pendidikan Teknik Dan Vokasional
Fakulti Teknologi Kejuruteraan
Kolej Universiti Teknologi Tun Hussien Onn

SEPTEMBER, 2002

“Saya akui bahawa saya telah membaca karya ini dan pada pandangan saya karya ini adalah memadai dari segi skop dan kualiti untuk tujuan penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik Dan Vokasional”

Tandatangan

:

Nama Penyelia

:

PN. HALIZAH BINTI AWANG

Tarikh

:

4 SEPTEMBER 2002

“Saya akui kajian kes yang bertajuk Transparensi Sebagai Pakej Pengajaran : Kajian Terhadap Kesesuaian Penggunaan Panduan Ringkas Di Jabatan Kejuruteraan Elektrik Politeknik Johor Bahru adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya”

Tandatangan :
Nama Penulis : Julia Binti Marjuki
Tarikh : 31 OGOS 2002

*Buat emak dan abah tersayang...
"Terima kasih atas pengorbanan selama ini"*

*Buat suami tercinta...
"Terima kasih sebab jadi suami sayang..."*

*Buat permata hati ibu SITI NURFARAHIN...
"Sorry sebab ibu selalu tak ada..."*

Abang-abang, kakak-kakak, rakan-rakan dan seluruh ahli keluarga

**SEMOGA ALLAH MEMBALAS BAKTI YANG KALIAN CURAHKAN
DAN KITA AKAN BAHAGIA SAMPAI BILA-BILA**

PENGHARGAAN

Bersyukur saya ke hadrat Ilahi kerana dengan izinan-Nya dapat saya menyiapkan projek ini hingga ke akhirnya.

Pertama, ucapan setinggi-tinggi terima kasih saya ucapkan kepada Pn. Halizah Binti Awang selaku pembimbing di atas segala tunjuk ajar yang telah diberikan sepanjang saya menjalankan projek ini. Segala jasa baik beliau amat-amat saya hargai.

Ucapan terima kasih juga saya ucapkan kepada responden yang telah memberikan kerja sama begitu baik sekali. Kepada emak abah, suami, adik-beradik dan rakan-rakan seperjuangan yang telah banyak memberi sokongan. Terima kasih kerana sudi bersama dalam keadaan susah dan senang.

Harapan saya semoga kajian kes ini dapat memberi manfaat kepada semua pihak. TERIMA KASIH!!

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan adalah untuk meninjau keberkesanan transparensi dalam sesi pengajaran dan pembelajaran (P&P). Responden kajian terdiri daripada pensyarah dan pelajar Jabatan Kejuruteraan Elektrik Johor Bahru. Seramai 120 orang pelajar dipilih secara rawak bagi mewakili populasi berjumlah 1198 orang dan 30 orang pensyarah mewakili populasi sebanyak 58 orang. Set panduan ringkas diberikan kepada pensyarah untuk dijadikan panduan dalam menyediakan nota transparensi. Nota yang telah dihasilkan akan digunakan dalam sesi pengajaran mereka. Kajian direka bentuk menggunakan pendekatan secara tinjauan dan pengumpulan data melalui kaedah instrumentasi borang soal selidik. Penganalisan data adalah menggunakan perisian *Statistical Packages for Social Science (SPSS)* versi 10. Data dianalisis bagi mendapatkan peratusan dan juga min. Dapatan kajian menunjukkan 85.7% pensyarah berpuas hati dengan penggunaan nota yang digunakan oleh pensyarah. Secara keseluruhannya responden bersetuju panduan ringkas yang digunakan membantu menghasilkan nota transparensi yang baik di samping menjadikan sesi pembelajaran di dalam kelas lebih berkesan.

ABSTRACTS

This research is done to find out the effectiveness of the transparency usage in the classroom for teaching and learning process in Electrical Engineering Department of Polytechnic Johor Bahru. Several lecturers are given short guidance note on how to use and prepare the transparency in the classroom. The research developed by using approach and data collecting using questionnaire form. Research is being prepared by selecting randomly 120 students on behalf of 1198 students and 30 lecturers on behalf of 58 lecturers. Data analysis is done by using SPSS (Statistical Packages for Social Science) version 10 software. Data analysis used to give percentage and average (mean). The result show that 85.7% lecturer satisfied to used short guidance note to produced good transparency and 90.3% student satisfied with the transparency note that used in the classroom. Finding of the research agreed that the short guidance given help produced good transparency note helping the lecturer to improve teaching and learning session in the classroom.

KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	PENGESAHAN KAJIAN KES	
	PENGESAHAN PENYELIA	
	JUDUL	i
	PENGAKUAN	ii
	DEDIKASI	iii
	PENGHARGAAN	iv
	ABSTRAK	v
	ABSTRACTS	vi
	KANDUNGAN	vii
	SENARAI JADUAL	xii
	SENARAI LAMPIRAN	xiv
 BAB 1	 PENDAHULUAN	
	1.1 Pengenalan	1
	1.2 Latar Belakang Masalah	3
	1.3 Pernyataan Masalah	4
	1.4 Objektif kajian	4
	1.5 Persoalan Kajian	5
	1.6 Skop Kajian	5
	1.7 Definisi	5
	1.7.1 Transparensi	5

1.7.2	Pakej	6
1.7.3	Pengajaran	6
1.7.4	Berkesan	6
1.8	Kepentingan Kajian	6
1.8.1	Pelajar	7
1.8.2	Pensyarah	7
1.8.3	Institusi	7
1.9	Batasan Kajian	7

BAB 2**SOROTAN PENULISAN**

2.1	Pengenalan	8
2.2	Faktor Yang Mempengaruhi Penggunaan ABBM	9
2.3	Transparensi Sebagai ABBM	12
2.4	Teknik-teknik Penggunaan Tansparensi	13
2.5	Kelebihan Dan Kekurangan Penggunaan Transparensi	15
2.5.1	Kelebihan Transparensi Dalam Pendidikan	15
2.5.2	Kelemahan Transparensi Dalam Pendidikan	17
2.6	Panduan Mereka Bentuk Transparensi	18
2.7	Kajian Rintis	19

BAB 3**METODOLOGI KAJIAN**

3.1	Pengenalan	20
3.2	Reka Bentuk Kajian	20
3.3	Sampel Kajian	21
3.4	Instrumen Kajian	22

3.4.1	Kesahan Dan Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	25
3.5	Kaedah Pengumpulan Data	26
3.6	Kaedah Analisis Data	27
3.7	Andaian	28

BAB 4

REKA BENTUK DAN PENILAIAN PRODUK

4.1	Pengenalan	29
4.2	Latar Belakang Penghasilan Produk	29
4.3	Reka Bentuk Produk	31
4.3.1	Bentuk Dan Ciri-ciri Produk	31
4.3.2	Kronologi Pembentukan Produk	32
4.3.3	Permasalahan Dalam Pembinaan Produk	32
4.3.4	Bahan-bahan Membina Produk	33
4.3.5	Kos Membina Produk	34
4.3.6	Dokumentasi Produk	34
4.4	Penilaian Produk	35
4.4.1	Instrumen Untuk Menilai Produk	35
4.4.2	Sampel Penilaian Produk	36
4.4.3	Fokus Penilaian	37

BAB 5

ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN

5.1	Pengenalan	40
5.2	Analisis Soal Selidik Untuk Pensyarah	40
5.2.1	Demografi pensyarah	41
5.2.1.1	Jantina	41
5.2.1.2	Pengalaman Kerja	41
5.2.1.3	Latar Belakang Pendidikan	42

5.2.1.4	Kelulusan	43
5.2.1.5	Mata Pelajaran Yang Diajar	43
5.2.2	Penghasilan Panduan Ringkas	44
5.2.3	Keberkesanan Penggunaan	45
5.2.4	Maklum Balas Pensyarah	48
5.3	Analisis Soal Selidik Untuk Pelajar	49
5.3.1	Analisis Demografi Pelajar	49
5.3.1.1	Jantina	49
5.3.1.2	Pengkhususan	50
5.3.1.3	Umur	50
5.3.2	Keberkesanan Penggunaan	
	Transparensi	51
5.3.2.1	Penggunaan Transparensi	51
5.3.2.2	Spesifikasi Penggunaan	53
5.3.2.3	Kaedah Penggunaan	54
5.3.3	Maklum Balas Pelajar	56
5.4	Jawapan Kepada Persoalan Kajian	57
5.4.1	Soalan Kajian Pertama	57
5.4.2	Soalan Kajian Kedua	58
5.4.3	Soalan Kajian Ketiga	59

BAB 6

KESIMPULAN DAN CADANGAN

6.1	Pengenalan	60
6.2	Kesimpulan	60
6.2.1	Penghasilan Panduan Ringkas	61
6.2.2	Keberkesanan Penggunaan	61
6.2.3	Tahap Kepuasan	62
6.3	Cadangan	63
6.3.1	Panduan Ringkas	63
6.3.2	Kajian	63

6.3.3	Peruntukan	64
6.3.4	Bengkel	64
RUJUKAN		65
LAMPIRAN		68
Lampiran A		68
Lampiran B		74
Lampiran C		79
Lampiran D		80

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
Jadual 1	Kaedah Belajar Dan Peratusan Ingatan	12
Jadual 2	Cadangan Penggunaan Warna Dalam Transparensi	16
Jadual 3	Kombinasi Warna Yang Sesuai Pada Waktu Malam	16
Jadual 4	Pengagihan Sampel Mengikut Pengkhususan	22
Jadual 5	Aras Persetujuan Skala Likert	24
Jadual 6	Dapatan Kajian Rintis Instrumen (Pensyarah)	25
Jadual 7	Dapatan Kajian Rintis Instrumen (Pelajar)	26
Jadual 8	Pembahagian Keputusan Setuju Dan Tidak Setuju	27
Jadual 9	Analisis Skala Pemeringkatan Likert	28
Jadual 10	Kronologi Pembentukan Panduan Ringkas	32
Jadual 11	Aras Persetujuan Skala Likert	37
Jadual 12	Analisis Skala Pemeringkatan Likert	39
Jadual 13	Jantina Pensyarah	41
Jadual 14	Pengalaman Kerja	42
Jadual 15	Latar Belakang Pendidikan	42
Jadual 16	Kelulusan Kerja	43
Jadual 17	Mata Pelajaran Yang Diajar	43
Jadual 18	Min Skor Bagi Item No.6 Hingga No.13	44
Jadual 19	Min Skor Bagi Item No.14 Hingga No.38	45
Jadual 20	Maklum Balas Pensyarah Terhadap Penggunaan Panduan Ringkas	49

Jadual 21	Jantina Pelajar	50
Jadual 22	Pengkhususan Pelajar	50
Jadual 23	Umur	52
Jadual 24	Min Skor Bagi Item No.4 Hingga No.10	52
Jadual 25	Min Skor Bagi Item No.11 Hingga No.21	53
Jadual 26	Min Skor Bagi Item No.22 Hingga No.27	55
Jadual 27	Maklumbalas Pelajar Terhadap Penggunaan Transparensi	56

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	TAJUK	MUKA SURAT
Lampiran A	Soal Selidik (Pensyarah)	68
Lampiran B	Soal Selidik (Pelajar)	74
Lampiran C	Panduan Ringkas	79
Lampiran D	Data Analisis SPSS	80

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Proses pengajaran dan pembelajaran adalah satu aset penting dalam melahirkan pelajar yang cemerlang. Bagi memastikan proses ini berjalan lancar dan berkesan ianya perlu disokong dengan elemen-elemen lain seperti guru yang berkualiti, kesediaan pelajar menerima pengajaran serta alat dan bahan bantu mengajar (ABBM) yang sesuai.

Ngui Kuan Sang (1989) menyatakan, peranan ABBM adalah untuk membantu guru mencapai objektif pengajaran bukan sepenuhnya untuk menggantikan pengajaran seorang guru. Selain daripada itu ia juga merupakan sebagai alat sokongan dan peneguhan kepada penjelasan yang tepat tentang konsep-konsep tertentu.

Kenyataan ini disokong oleh Rahil Mahyudin (1997), proses penyampaian pengajaran dan pembelajaran dalam bilik darjah merangkumi empat ciri penting iaitu objektif pengajaran, pengetahuan sedia ada murid, kaedah dan strategi pengajaran serta penilaian yang dilakukan oleh guru. Kesemua ciri ini mempunyai perkaitan yang rapat antara satu sama lain.

Kaedah yang digunakan dalam penyampaian proses pengajaran dan pembelajaran perlu diambil kira. Ianya harus disesuaikan dengan keadaan masa kini. Guru juga harus arif dengan cara penyampaian ilmu di dalam bilik darjah. Pembaharuan demi pembaharuan perlu dilakukan agar tidak ketinggalan.

Tan Sri Dr Wan Zahid Mohd Nordin (1997) berkata, “untuk mencapai matlamat pendidikan negara satu anjakan paradigma diperlukan dalam cara kita memikirkan tentang penggunaan teknologi yang sesuai di institusi pendidikan. Kualiti pengajaran harus sentiasa dipertingkatkan.” Tambah beliau lagi, penggunaan alat bahan bantu mengajar (ABBM) adalah penting, bukan sahaja dipengaruhi oleh bahan yang hendak disampaikan tetapi juga cara bagaimana bahan itu disampaikan.

Objektif-objektif utama penggunaan ABBM menurut Mat Nor Hussin dan Ab. Rahman Ab. Rashid (1988), adalah:

- 1) Bagi menyediakan satu asas yang kuat tentang sesuatu konsep.
- 2) Merupakan satu daya penarik yang penting kepada pelajar-pelajar.
- 3) Menjadikan hasil pembelajaran lebih kekal
- 4) Memberi pengalaman yang sebenar yang boleh merangsang aktiviti sendiri di kalangan pelajar
- 5) Membina fikiran yang berterusan.
- 6) Membantu perkembangan dalam pemahaman pelajar.
- 7) Menjadikan pengajaran lebih mendalam dan berguna.

Secara umumnya, ABBM boleh dikelaskan kepada dua kategori iaitu elektronik (contohnya : radio, televisyen, video, kaset OHP (*overhead projector*) dan transparensi, komputer dan lain-lain.) dan bukan elektronik (contohnya : buku, majalah, jurnal, carta, peta dan lain-lain).

1.2 Latar Belakang Masalah

Pemilihan ABBM yang sesuai merupakan salah satu faktor penting dalam menentukan dapatan murid dalam sebuah sesi pengajaran. Pelajar mudah hilang tumpuan di dalam kelas jika keadaan kelas membosankan dan secara tidak langsung objektif pengajaran tidak tercapai. Penggunaan ABBM dapat membantu merangsang aktiviti pelajar di dalam kelas.

Ngui Kuan Sang (1989) menyatakan, kegagalan pengajar memilih ABBM yang sesuai merupakan satu halangan atau masalah untuk pelajar memperoleh ilmu secara maksimum. Tambah beliau lagi, ABBM yang kurang sesuai akan mengakibatkan pelajar mudah bosan dan ekor dari itu dapatan ilmu mungkin tidak menepati objektif yang sepatutnya.

Oleh yang demikian penghasilan transparensi tersebut mestilah mengikut garis panduan yang sepatutnya agar penggunaannya tidak sia-sia. Bagi guru pula pengajaran menggunakan transparensi akan lebih memudahkan kerana nota telah dibuat terlebih dahulu sebelum sesi pengajaran. Ini menjadikan guru lebih bersedia dan perjalanan kelas juga lebih teratur.

Menurut kajian Shuzura Yusof (2000), penggunaan transparensi dan OHP (min 3.67) adalah kedua tertinggi menjadi pilihan pelajar selepas penggunaan *whiteboard* (min 4.71). Ini jelas menunjukkan walaupun dewasa ini telah banyak ABBM yang ada di pasaran namun penggunaan transparensi masih menjadi pilihan utama di kalangan pensyarah bagi memantapkan pengajaran mereka.

Sejajar dengan saranan Tan Sri Dr Wan Zahid Mohd Nordin di mana beliau mahukan satu anjakan paradigma dalam proses pengajaran dan pembelajaran masa kini penggunaan transparensi dan OHP haruslah dipertingkatkan lagi. Ini adalah bagi menggantikan pembelajaran zaman tradisi yang lebih memberi penekanan terhadap

penggunaan konsep '*chalk and talk*' di mana kaedah ini dianggap tidak sesuai lagi digunakan pada masa kini (Dr. Baharuddin Aris, 2000).

1.3 Pernyataan Masalah

Dewasa ini, ramai pensyarah memilih transparensi sebagai ABBM untuk menyampaikan pengajaran tetapi penggunaannya tidak mengikut ciri-ciri penghasilan transparensi yang berkesan. Ekoran daripada itu pelajar tidak memperolehi hasil yang optima dalam pembelajaran dan objektif pembelajaran juga sukar dicapai (Hj. Mahat Ibrahim, 1997).

Memandangkan penggunaan ABBM yang relevan dapat menjadikan proses pengajaran dan pembelajaran lebih berkesan, kajian ini dibuat bertujuan untuk meninjau keberkesanan penggunaan transparensi dalam pengajaran dan pembelajaran merujuk kepada panduan ringkas yang telah dihasilkan.

1.4 Objektif Kajian

Objektif kajian ini adalah untuk :

- a. Mengetahui sama ada pelajar dapat menerima penggunaan transparensi sebagai ABBM selepas pensyarah mengikut panduan ringkas yang disediakan.
- b. Mengetahui sama ada penggunaan transparensi ini membantu pensyarah mencapai objektif pengajaran.
- c. Meninjau keberkesanan penggunaan panduan ringkas tersebut.

1.5 Persoalan Kajian

Persoalan bagi kajian ini adalah:

- a. Adakah pelajar dapat menerima cara penggunaan transparensi selepas pensyarah mengikut panduan ringkas yang disediakan?
- b. Adakah pensyarah merasa panduan ringkas penggunaan transparensi ini membantu pencapaian objektif pengajaran?
- c. Adakah panduan ringkas tersebut berkesan?

1.6 Skop Kajian

Skop kajian ini adalah tertumpu kepada pensyarah dan pelajar Jabatan Kejuruteraan Elektrik Politeknik Johor Bahru. Jumlah responden yang diambil adalah seramai 150 orang dan dipilih secara rawak daripada jabatan tersebut.

1.7 Definisi

Penyelidik menggunakan beberapa istilah di dalam kajian ini iaitu:

1.7.1 Transparensi

Baharuddin Aris (2000), mendefinisikan transparensi sebagai kepingan lutsinar yang boleh mengandungi tulisan, lakaran, rajah, atau apa jua bentuk gambar yang dicetak ke atasnya.

1.7.2 Pakej

Menurut Kamus Oxford Fajar Advanced Learner's English-Malay (2000), muka surat 1311 pakej adalah:

- 1) Seperangkat cadangan yang ditawarkan bagi satu keseluruhan.
- 2) Set program yang mempunyai perkaitan yang erat antara satu sama lain untuk penggunaan tertentu dijual atau digunakan sebagai satu unit tersendiri.

1.7.3 Pengajaran

Atan Long (1996), mentakrifkan pengajaran sebagai satu proses penyampaian pelajaran menggunakan kaedah tertentu dan proses ini melibatkan pelajar dan pendidik.

1.7.4 Berkesan

Berdasarkan kajian yang dijalankan oleh penyelidik perkataan berkesan yang digunakan diistilahkan sebagai pelajar boleh menerima penggunaan transparensi sebagai ABBM untuk membantu mereka memahami sesuatu pelajaran dengan lebih mudah, menarik, terancang dan dan cepat.

1.8 Kepentingan Kajian

Hasil daripada kajian yang telah dijalankan dapat memberi faedah kepada pihak-pihak seperti di bawah: